

УДК 636.2:619:615:619:616 – 085

© 2012

*Клименко О. С., кандидат ветеринарних наук
Полтавська державна аграрна академія*

ТЕРАПЕВТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕФЕКТИНУ І ТЕКТИНУ СУПЕР ЗА ФАСЦІОЛЬОЗУ Й ПАРАМФІСТОМОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Рецензент – кандидат ветеринарних наук Ж. О. Передера

Наведено результати порівняння терапевтичної ефективності протипаразитарних препаратів «Рефектин» і «Тектін супер» виробництва арабських компаній «Авіко» та «Мобедко-вет», які нещодавно з'явилися у вільному продажу на території України і рекомендовані для лікування сільськогосподарських тварин. Результати досліджень свідчать, що за змішаної фасціольозно-парамфістомозної інвазії великої рогатої худоби «Рефектин» у терапевтичній дозі забезпечує 100 % екстенс- та інтенсефективність. «Тектін супер» виявився вискоелективним лише для лікування тварин, хворих на фасціольоз (ЕЕ та ІЕ – 100 %), а за парамфістомозу жуйних лише знижував інтенсивність інвазії.

Ключові слова: «Рефектин», «Тектін супер», фасціольоз, парамфістомоз, велика рогата худоба, екстенсефективність, інтенсефективність.

Постановка проблеми. Беззаперечним залишається той факт, що гельмінтози завдають непоправних збитків галузі скотарства в країнах усього світу. В Україні найбільшого поширення набули трематодози великої рогатої худоби. Одним із найдієвіших заходів боротьби з фасціольозом, дикроцеліозом та парамфістомозом жуйних тварин залишається хімотерапія, тобто використання антигельмінтиків. Ринок терапевтичних протигельмінтозних засобів перенасичений торговими марками, однак у більшості випадків діючі речовини майже скрізь однакові, а нові препарати містять комбінації різних субстанцій. Оскільки фармацевтичні компанії різних країн пропонують до використання нові засоби, то випробування й вибір ефективних антигельмінтиків залишаються актуальними завданнями в умовах сучасного виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких висвітлюється дане питання. Перевірка терапевтичної ефективності ветеринарних препаратів залишається важливим завданням наукових лабораторій, оскільки це дає змогу надавати рекомендації практичним лікарям ветеринарної медицини щодо їх використання у господарст-

вах. Для лікування великої рогатої худоби за фасціольозу, дикроцеліозу та парамфістомозу вітчизняними виробниками запропоновано бронтел, комбітрем, рафензол, трематозол (НВФ «Бровафарма»), клозаверм-А (ПНП «Укрзоовет-промстач»), альбендазол К та розчин клозантелу 10 % (ВФ «Базальт»), клозантел-50 (ТОВ «Продукт»), клозавет 10 % (ТОВ «Ветсинтез») та інші.

Про високу терапевтичну ефективність комбітрему за фасціольозу великої рогатої худоби повідомляють дослідники Сумщини та Слобожанщини [3; 5]. В умовах центральної частини України вченими отримано 100-відсоткову ефективність рафензолу за парамфістоматидозів жуйних, що підтверджувалося копроовоскопічними дослідженнями та методами гельмінтологічного розтину [6, 7]. Інші вчені підтверджують 100-відсоткову ефективність цього препарату за фасціольозу, дикроцеліозу, парамфістомозу та стронгілятозах органів травлення великої рогатої худоби [1, 2]. Бронтел 10 % за дикроцеліозу овець у господарствах лісостепової зони України забезпечував 53,3 % екстенсефективність і 76,3 % інтенсефективність [4]. Однак у доступних літературних джерелах практично відсутня інформація про ефективність більшості вітчизняних препаратів та завезених із-за кордону.

Метою нашої роботи було визначити і порівняти терапевтичну ефективність нових антигельмінтиків «Рефектин» (виробництва сирійської фірми «Авіко») і «Тектін супер» («Мобедко-вет») за фасціольозно-парамфістомозної інвазії великої рогатої худоби в умовах господарств Полтавської області.

Матеріали і методи досліджень. «Рефектин» (виробництва сирійської фармацевтичної компанії «Авіко») рекомендовано для лікування жуйних тварин і свиней, уражених гельмінтами, кліщами та комахами. Препарат (1 см³) містить діючі речовини: івермектин – 10 мг, рафоксанід – 125 мг.

«Тектін супер» виробляється арабською фірмою «Мобедко-вет». Препарат (1 см³) містить івермектин 10 мг, клорсулон 100 мг і рекомендо-

ваний для лікування шлунково-кишкових, легевих нематодозів, печінкових трематодозів, лоаозів, акарозів та ентомозів великої рогатої худоби та овець. Антигельмінтики використовуються підшкірно у дозі 1 см³ на 50 кг маси тіла.

Дослідження проводили в господарствах різної форми власності Гадяцького й Котелевського районів Полтавської області та лабораторії кафедри паразитології та ветсанекспертизи Полтавської державної аграрної академії. З метою діагностики трематодозів у тварин відбирали проби фекалій і досліджували їх стандартизованим методом послідовних промивань. Хворих тварин розподілили на дві групи: коровам дослідних груп (5 і 6 голів відповідно) використали «Рефектин» та «Тектін супер» одноразово підшкірно у дозі 1 см³/50 кг маси тіла, тварини контрольних груп (5 і 6 голів) препаратів не отримували. Проби фекалій від тварин досліджували через 14 і 45 днів після дегельмінтизації.

Результати досліджень. До лікування у тварин першої дослідної групи інтенсивність ураження фасціолами становила 2,67±0,68–4,4±1,72, а парамфістомами – 4,66±2,18–7,16±2,17 екз. яєць/1 г за екстенсивності інвазії 100 % (табл. 1).

Через 14 діб після застосування «Рефектину»

в пробах фекалій тварин яєць фасціол не виявляли, тоді як екстенсивність парамфістомозної інвазії становила 20 % при інтенсивності 0,71±0,17 екз. яєць /1 г. У тварин, яких не лікували, ЕІ становила 100 %, а ІІ підвищилася до 4,0±1,73 та 5,66±2,66 відповідно.

На 45-у добу після лікування в зразках відібраного матеріалу тварин дослідних груп яєць трематод не виявляли, тоді як у корів першої контрольної групи інтенсивність трематодозної інвазії зросла до 6,0±2,52, а другої – 9,66±3,52 екз. яєць/1 г.

Ураженість тварин другої дослідної групи була подібною: екстенсивність фасціольозної та парамфістомозної інвазій становила 100 % за інтенсивності – 2,5±1,3...5,23±0,33 екз. яєць в 1 г фекалій, а тварин контрольної групи: 2,32±0,98...4,3±1,36 екз. яєць в 1 г за ЕІ 100 % (табл. 2).

Через два тижні після лікування ураженість фасціолами тварин дослідної групи становила 16,66 %, ІІ – 2,3±0,33 екз. яєць в 1 г фекалій, а парамфістомами 100 % та 4,0±1,17 екз. відповідно. У тварин контрольної групи показники ураження гельмінтами майже не зазнали змін.

1. Ефективність «Рефектину» за фасціольозно-парамфістомозної інвазії великої рогатої худоби

Період дослідження	Показники ураження тварин							
	фасціолами				парамфістомами			
	дослідна група (n=5)		контрольна група (n=5)		дослідна група (n=5)		контрольна група (n=5)	
	ЕІ, %	ІІ, екз. яєць в 1 г	ЕІ, %	ІІ, екз. яєць в 1 г	ЕІ, %	ІІ, екз. яєць в 1 г	ЕІ, %	ІІ, екз. яєць в 1 г
До лікування	100	4,4±1,72	100	2,67±0,68	100	7,16±2,17	100	4,66±2,18
Через 14 діб після лікування	-	0±0	100	4,0±1,73	20	0,71±0,17	100	5,66±2,66
Через 45 діб після лікування	-	0±0	100	6,0±2,52	-	0±0	100	9,66±3,52

2. Ефективність «Тектін супер» за фасціольозно-парамфістомозної інвазії великої рогатої худоби

Період дослідження	Показники ураження тварин							
	фасціолами				парамфістомами			
	дослідна група (n=6)		контрольна група (n=6)		дослідна група (n=6)		контрольна група (n=6)	
	ЕІ, %	ІІ, екз. яєць в 1 г	ЕІ, %	ІІ, екз. яєць в 1 г	ЕІ, %	ІІ, екз. яєць в 1 г	ЕІ, %	ІІ, екз. яєць в 1 г
До лікування	100	2,5±1,3	100	2,32±0,98	100	5,23±0,33	100	4,3±1,36
Через 14 діб після лікування	16,66	2,3±0,33	100	2,53±0,68	100	4,0±1,17	100	4,46±1,18
Через 45 діб після лікування	-	0±0	100	3,0±0,73	100	4,2±0,66	100	5,56±2,32

3. Ефективність антигельмінтиків за фасціольозно-парамфістомозної інвазії великої рогатої худоби (через 45 днів після лікування)

Препарат	Фасціольоз		Парамфістомоз	
	ЕЕ, %	ІЕ, %	ЕЕ, %	ІЕ, %
«Рефектин»	100	100	100	100
«Тектін супер»	100	100	-	32,52

На 45-у добу спостереження в зразках фекалій тварин дослідної групи виявляли лише яйця парамфістом: інтенсивність інвазії становила $4,2 \pm 0,66$ екз. яєць в 1 г фекалій при ЕІ 100 %.

Отримані дані свідчать, що «Рефектин» забезпечує високий терапевтичний ефект за фасціольозно-парамфістомозної інвазії великої рогатої худоби: екстенс- та інтенсефективність сягали 100 % (табл. 3).

«Тектін супер» проявляв високу терапевтичну дію за фасціольозу (ЕЕ – 100 %, ІЕ – 100 %), а за парамфістомозу лише знижував інтенсивність інвазії (ІЕ – 32,52 %).

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Дахно І. С. Лікувальна ефективність рафензолу за фасціольозу, парамфістомозу та стронгілятозів органів травлення у великої рогатої худоби / І. С. Дахно, Г. П. Дахно, К. П. Жданова [та ін.] // Вісник Полтавської ДАА. – Полтава, 2007. – №3. – С. 39–41.
2. Дахно І. С. Терапевтична ефективність рафензолу за змішаних гельмінтозів у великої рогатої худоби / І. С. Дахно, О. В. Кручиненко, Г. П. Дахно // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених Сумського НАУ [«Аграрний форум – 2007»]. – Суми, 2007. – Ч. І. – С. 119–120.
3. Дахно І. С. Протифасціольозні заходи у тваринницьких господарствах молочного напрямку / І. С. Дахно, Г. П. Дахно // Вісник СНАУ. – Суми, 2010. – № 3 (26). – С. 41–45.
4. Дахно І. С. Ефективність бронтелу – 10 % за

Отримані дані свідчать, що антгельмінтики проявляють високу лікувальну дію за фасціольозу великої рогатої худоби. За змішаної трематодозної інвазії рекомендовано використовувати лише рефектин.

Висновки:

1. Екстенс- та інтенсефективність «Рефектину» в терапевтичній дозі за фасціольозу й парамфістомозу великої рогатої худоби становить 100 %.
2. «Тектін супер» забезпечує високу терапевтичну ефективність лише за фасціольозу великої рогатої худоби.

- дикроцеліозу овець / І. С. Дахно, С. А. Ничик, Г. П. Дахно // Науковий вісник НУБіП України. – 2011. – Вип. 167. – Част.1. – С. 128–134.
5. Мазанний О. В. Фасціольозно-парамфістомозна інвазія великої рогатої худоби (особливості епізоотології, діагностика та заходи боротьби) : Автореф. дис. ... канд. вет. наук : 16.00.11 – паразитологія, гельмінтологія / О. В. Мазанний. – К., 2006. – 23 с.
6. Рекомендації з діагностики та заходів боротьби з парамфістоматидозами великої рогатої худоби / А. В. Березовський, В. Ф. Галат, А. М. Шевченко. – Ветінформ, 2006. – 20 с.
7. Шевченко А. М. Парамфістоматидози жуйних тварин (епізоотологія, діагностика, лікування і профілактика) : Автореф. дис. ... канд. вет. наук : 16.00.11 – паразитологія, гельмінтологія / А. М. Шевченко. – К., 2006. – 23 с.